

Patiënteninformatie

Geriatric (Ouderengeneeskunde)

Dementie

Streekziekenhuis
Koningin
Beatrix



Dementie is een ziektebeeld dat zich kenmerkt door een achteruitgang van het geestelijk functioneren. Meestal zijn er geheugenstoornissen, maar alléén geheugenstoornissen maken iemand nog niet dement, er moet meer aan de hand zijn. Naast geheugenproblemen zijn er vaak ook andere problemen, zoals veranderingen in taal, karakter en gedrag van de patiënt. Het kan zijn dat u zelf geen problemen bemerkt van uw geheugen, maar uw omgeving wel. We spreken pas van dementie, als de problemen zo ernstig zijn dat ze het functioneren van een persoon in het dagelijks leven belemmeren. De kans op dementie neemt toe met het ouder worden.

Oorzaken

Er zijn meer dan zestig verschillende oorzaken van dementie bekend. De meest voorkomende vorm van dementie is de ziekte van Alzheimer. Andere vormen van dementie zijn bijvoorbeeld vasculaire dementie, frontotemporale dementie, Lewy body dementie en dementie bij de ziekte van Parkinson.

Gevolgen

Dementie is een ingrijpende ziekte, die veel invloed heeft op het leven van de patiënt en zijn omgeving. Het leidt vaak tot veel onzekerheid, angst of boosheid. Het verloop van dementie hangt van het type dementie af en is bij ieder mens anders.

Behandeling

Er wordt veel onderzoek gedaan naar medicijnen om dementie te voorkomen en te behandelen. Op dit moment zijn er helaas nog geen medicijnen die dementie kunnen genezen. Wel zijn er medicijnen die het ziekteproces bij sommige beginnende vormen van dementie tijdelijk kunnen vertragen en het dagelijks functioneren langer op hetzelfde niveau kunnen houden. Het is goed u vooraf te realiseren dat het effect van de medicijnen beperkt is en het niet bij iedereen werkt. Ongeveer 10-30% van de patiënten merkt een effect. Moeilijk is dat van tevoren niet voorspeld kan worden bij wie de medicijnen effect hebben en of er bijwerkingen optreden. Als er een effect optreedt kunnen patiënten daardoor vaak langer (redelijk) zelfstandig blijven functioneren. Bij andere patiënten kan juist de fase van afhankelijkheid, verzet, angst en verwarring langer duren.

In dat geval zijn deze medicijnen minder geschikt en kunnen beter andere medicijnen gegeven worden die klachten van angst, onrust en achterdocht verminderen. Daarom is een goede afweging erg belangrijk. Welk medicijn geschikt is voor uw familielid kunt u bespreken met uw geriater of huisarts. Daarnaast kan er in overleg met de geriater besloten worden tot begeleiding van u en uw familie, door de verpleegkundige van de polikliniek geriatrie.

Bron: www.netwerkouderenachterhoek.nl

Niet doen:

- haasten;
- onherkenbaar zijn;
- discussiëren;
- negeren;
- liegen;
- testen;
- confronteren;
- corrigeren;
- terechtwijzen;
- overvragen, verbieden;
- onoverzichtelijk handelen;
- op verkeerde moment iets willen;
- dwingen.

Wel doen:

- rustig en herkenbaar zijn;
- vriendelijk zijn;
- veiligheid bieden;
- afstemmen;
- laag tempo aanhouden;
- weinig woorden, maar meer gebaren gebruiken;
- patiënt / naaste op ooghoogte en van voren benaderen;
- belangrijke woorden herhalen;
- gevoelens benoemen en respecteren;
- complimenteren;
- op tactische en veilige wijze aanzetten tot handelen;
- structuur en overzicht bieden;
- aanpassen aan bioritme van patiënt / naaste.

Begeleiding bij dementie

Mantelzorgers lopen een grote kans overbelast te raken. Zij weten vaak onvoldoende welke ondersteuningsmogelijkheden er zijn bij de zorg aan een familielid met dementie. Daarom kan er bij dementie begeleiding ingeschakeld worden. Vaak wordt deze begeleiding geboden vanuit een thuiszorgorganisatie. Zij zijn een vast aanspreekpunt en vertrouwenspersoon voor zowel de patiënt als de mantelzorgers. U kunt er terecht voor een luisterend oor, praktische steun, informatie over het ziektebeeld, hulpverlening en zorgmogelijkheden in uw omgeving.

Ook kunnen ze zo nodig helpen bij het regelen, bemiddelen en coördineren van de zorgaanvragen. Doel is dat mantelzorgers het langer vol kunnen houden en vroegtijdige opname in het verpleeghuis voorkomen kan worden. Zo nodig neemt de begeleider contact op met de huisarts of geriater.

Hoe aan te melden?

U of uw mantelzorger kan de begeleiding aanvragen via een thuiszorgorganisatie. Zij bekijken dan of zij zelf de begeleiding kunnen doen of dat er een casemanager dementie nodig is. Zo ja, dan regelen zij een indicatie en verwijzing hiervoor.

Voor algemene vragen met betrekking tot trajectbegeleiding kunt u bellen met Helpdesk Kwetsbare Ouderen telefoonnummer 085 485 75 80.

Autorijden

Wanneer u de diagnose dementie krijgt, is het belangrijk om contact op te nemen met uw (auto)verzekeraar om te informeren of u verplicht bent dit te melden. Het is mogelijk dat de verzekeraar weigert uit te keren bij een ongeval als dit niet gemeld is. Daarnaast raden wij aan om een Gezondheidsverklaring in te vullen bij het Centraal Bureau Rijvaardigheid (CBR). Het CBR zal beoordelen of u een rijvaardigheidstest moet afleggen en of u nog geschikt bent om een motorvoertuig te besturen. Dit is zowel uw morele plicht als die van uw naasten. Uw behandelend arts kan meestal geen definitieve uitspraak doen over uw rijvaardigheid.

Financiële zaken

Als de dementie toeneemt wordt vaak ook het omgaan met geld lastiger. Mensen met dementie kunnen vaak nog pinnen en/of internetbankieren, maar kunnen de gevolgen van uitgaven niet goed overzien. Hierdoor lopen ze een groter risico om (onverantwoorde) aankopen te doen of opgelicht te worden. In sommige gevallen kunnen hierdoor schulden ontstaan. Vertegenwoordiging kan hiertegen beschermen. Er zijn verschillende vormen.

In een volmacht of levenstestament ligt vast bij de notaris wie uw financiële belangen vertegenwoordigt. Ook de vertegenwoordiging voor medische beslissingen kan hierin vastgelegd worden. Dit is prettig om te regelen op het moment dat u hier nog voldoende over kan beslissen.

Mocht u wilsonbekwaam zijn en er is hierover niets afgesproken, dan kan voor financiële zaken een beschermingsbewind of curatèle (financiële en medische zaken) worden aangevraagd bij de kantonrechter. De kantonrechter is dan diegene die een vertegenwoordiger benoemt. Vaak is dit een naaste. Dit zijn ingrijpende maatregelen om uw belangen te beschermen.

Tips

- Verkopers die aan de deur komen of telefonisch contact opnemen leveren regelmatig problemen op. Er zijn 'geen-verkoop-aan-de-deur-stickers' te koop via de consumentenbond of internet. Verder is het verstandig om u in te schrijven in het 'bel-me-niet' register.
- Op de website van de Rijksoverheid www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/curatele-bewind-en-mentorschap en op www.goedvertegenwoordigd.nl vindt u veel informatie over vormen van vertegenwoordiging.

Meer informatie

Uw geriater, huisarts of begeleider dementie kan u informatie geven over dementie. Bij Alzheimer Nederland kunt u ook terecht voor informatie of lotgenotencontact.

Er is een website met uitgebreide informatie over allerlei aan dementie gerelateerde onderwerpen; www.alzheimer-nederland.nl. Daarnaast is er de AlzheimerTelefoon, telefoonnummer 0800 - 5088 waar u met vragen terecht kunt. In de Achterhoek is er een afdeling van Alzheimer Nederland die regelmatig activiteiten en informatiebijeenkomsten organiseert. Meer informatie vindt u op www.netwerkouderenachterhoek.nl.

Boeken

Er zijn veel goede boeken te verkrijgen over dementie. Op de website van Alzheimer Nederland staat een lijst met boeken.

Enkele voorbeelden zijn:

- "Had ik het maar geweten, praktische tips voor familie, vrienden en verzorgenden". R. Dirkse. ISBN 9021546485.
- Kinderboek "Oma's hoofd is versleten". M. van Ditshuizen. ISBN 978-90818811-04.
- Prentenboek met paginagrote illustraties: "Mijn lieve vergeetopa". Ilona Lammertink. ISBN 978-90448288-94
- Samen lezen: "Oma bellenblaas". Magriet Breet. ISBN 978-90530033-81

Geheimhouding en recht op privacy

Alle medewerkers van ons ziekenhuis, dus ook artsen en verpleegkundigen, hebben een geheimhoudingsplicht. Ook hebt u recht op privacy. Uitgebreide informatie staat in de folder 'De rechten en plichten van de patiënt', verkrijgbaar op de afdeling en bij de patiënteninformatie in de centrale hal. Ook staat de folder op: www.skbwinterswijk.nl

Bezoekadres:
Beatrixpark 1
7101 BN Winterswijk

Postadres:
Postbus 9005
7100 GG Winterswijk

T 0543 54 44 44
info@skbwinterswijk.nl
www.skbwinterswijk.nl